

FOGARAS ÉS VIDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

A rend. tan. város ügye.

A folyó évi március 26-án tartott városi közgyűlésen 2-3 képviselői tag előadta, hogy a rendezett tanácsú várossá való alakulás 3 1/2--7%-kal több pótdó-emelést fog maga után vonni. Ezt aztán hosszában, szelvényben magyarázták, feketén és ijesztően festve, esetelték, mennyivel nagyobb teher hárul az összes polgárokra, de különösen az iparosokra s kereskedőkre, valóságosan megfélemlítvén őket, nehogy Fogaras rendezett tanácsú várossá alakuljon.

Ezek az urak rövidlátók, mivel nem ide való születésűek, nem ismerik az itteni viszonyokat, többé-kevésbé kezdettől fogva nem voltak tanui Fogaras fokról-fokra való súlyedésének.

Könnyű a bársonyszékben ülve az iroda zöld asztala mellett gondolkozni s dikciókat, prédikációkat, tartani; de azok akik ezt teszik, ezek nem a mi embereink, mert nem ismerik a mi bajainkat, nem ismerik a polgárság,

a kereskedők s az iparosok keserves és szánalmas helyzetét, visszamaradását.

Nem tudják, vagy nem akarják tudni, hogy Fogaras egykor virágzott és hogy egész másképp volt régen, mint ma, hogy azóta miképpen szaggatták le róla a sok diszt, pl. az ezred keretet, a törvényszéket stb.

Jól tudja mindenki, hogy Fogaras már szab. kir. város volt, de voltak itt olyan felületes emberek, kik az elődeink által verejtékkel szerzett javakat könnyedén elengedték ragadtatni.

Legelőször is az ezred keretet, azután a törvényszéket, végül — Ézsauhoz hasonlóan az első szülött jogát egy tál lencséért — városunkat nagyközséggé téve — eladták.

Akkoriban azt hitték azok az okos emberek, mert már akkor is voltak próféták, hogy nagyközséggé lefokozott városunknak kevesebb hivatalnokra lesz szüksége, a költségvetést a legminimálisabbra össze lehet zsugorítani és úgy

a polgárság, kereskedők és iparosok pótdóval nem lesznek megterhelve.

De mit tett Isten? kiálthatunk az ismert szálló igével, pedig nem is annyira Isten, mint a nevezett okosak tették, a lefokozás által a regále-jogot elvesztettük, belepottyantunk a nagy pótdóba és most a kereskedelem és ipar pang, szegényekké, koldusokká lettünk és hozzá még megyénket is elveszítjük.

Nem birtuk a kereskedelmi iskolát fenntartani, szegények vagyunk, házunk sincs a pénzügyi igazgatóság részére. A telefonra még nem vagyunk eléggé érettek, ily módon haladunk évről-évre és újabb intézményekre, mint régi bölcsőink mondják — kaphatók nem vagyunk.

Hogy gondolhat még valaki ily módon, ily zavaros chaosban eszme és energia nélkül e város egykori felvirágzására? Lehetséges-e még egy percig is tétovázni a felett, hogy így tovább is elmaradjunk-e a világtól vagy városunkat felvirágoztassuk, hogy az elveszetteket visszaszerezzük és újintézményeket érjünk

TÁRCA.

A MI REGÉNYÜNK.

I.

Már koldus voltam; szivem virágos kertjét
Feldúlták-tépték romboló kezek
És mély sebet ütöttek rajtam aztán . . .
Szegény szivem sajogva vérezett.

Gyökérből tépték ki a rózsaszálát,
Hogy új tavasszal se nyilhassék majd;
Hiába sütné új nap, új szerelem,
Az a kert új virágot mégse' hajt.

II.

. . . És jött egy asszony.
Haja nem lobogott,
Gyilkoló örvény nem volt a szeme;
Szelid volt s én vágygallyal néztem bele.

. . . És jött egy asszony.
Arca nem kínált élvot;
Halvány volt arca és angyalszelid.
Imádtam haját, arcát, szeméit.

Lelkem romjain új élet kelt,
Holt szivem újra feléledett
S hymnust harsogott róla,

III.

Mesélek nektek csillogó szempárról,
Mely beviláglott lelkem éjjelébe,
Hogy sugárzott belé az éjke-éje
Attól a csillogó szempártól.

Felébresztett a télen álmodásból,
Mely ónsúlyával nyüzgő lelkemet,
Az élet harcai közé vetett
S fényét adá védő palástul.

És bizva nézek arra a szempárra:
A küzdelemben biztató remény,
Paizs, ha orvul tört döftek belém . . .
Mult és jövő szivembe zárva.

Mesélek nektek csillogó szempárról,
Megénekelek kéjes ajkakat,
Melyeken izzó csók nekem fakad
S e szempár énnemem világol.

Gagyí Jenő.

A káplán.

Irta: Buchbinder, fordította: Vértessy Sándor.

Ott álltunk ketten a halottak birodalmában. Tekintetünk végig kalandozott a sirdombok felett. Sehöl egyetlen élő lény. S azért mégis élettől nyüzgött körülöttünk minden. A tavaszi nap aransugarakat szótt ég és sirkövek közé s e csillogó szövedéken csiripelve rajzott a csacska verébsereg. Az apró szürke legénykék kapdosták a rovarokat, melyek a csalóka napsütésre időelölt előbujtak és táplálékot kerestek — a sirokon.

Ünnepi csend. Oly idő volt, mikor még nem vizitelik meg a halottakat. Temetni is csak később szoktak. Mert számot kell vetni az élők szokásával. S csak ha ez a szempont nem érvényesül, törnek el a rendestől, akkor jókor reggel is földelnek el örök nyugalomra. A halottakat, kikkel senki sem törődik, eltakarítják, hogy később utba ne legyenek, mikor a többi temetések minden munkáskézét lefoglalnak. — Istenem, nincs ebben semmi szomorú. Ne higgyétek! Kik a halot-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számatkőhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatásokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

el. A maradiság pocolyájában rekedtünk és azok az urak, akik a haladás ellen vannak, folyton azt hangoztatják felénk: „bennt kell maradni!”

„Megszoktátok a szolgaságot, maradjatok szolgák“, ijesztgetnek bennünket, mint a kicsi gyermekeket szokták ijeszteni: „ne merj kimenni, a mumus megesz.“

Eddig szófogadó gyermekek voltunk, de már itt a tizenkettedik óra, fel kell kapaszkodnunk, noha álbölcseink ijesztgetnek. A maradi uraknak tudtára akarjuk adni, hogy mi tudunk ám az átalakulás hátrányai mellett az ellenkező dologról is, amelyről a bölcsek okosan hallgatnak és ez nem egyéb, mint a rendezett tanácsú várossá alakulás nagy előnyei, amelyek mellett teljesen elenyésznek az oly fennen hangoztatott hátrányok és azt is tudjuk, hogyha Fogaras nagyközség marad is, azt a magasabb % pótdótot, amivel az urak bennünket ijesztgetnek, már a jövő évtől kezdve fokozatosan fizetni fogjuk. Mi fel akarunk kapaszkodni egyesült erővel. Az ingoványból, ahová bölcseink becsalogattak ki akarunk gázolni! Mi akarjuk a rendezett tanácsú várost, hogy önállósítsuk magunkat! Mi akarjuk polgári, kereskedői, ipari dolgainkat, az előforduló bajokat, a reánk mért büntetéseket, szorongató ügyeinket hivatott bíróhoz vinni orvoslásért! Hogyha annyi százféle ügyben — úgy kereskedelmi, mint ipari dolgokban — ítéletre szorultunk, ne Ponciustól Pilátusig küldessünk, hanem rajtunk végre segítsen arra hivatott egyén.

Legyünk várossá, hogy bajainkban

az igaz bíróhoz, polgármesterünkhöz és esetleg külön képviselünkhöz jussunk, akkor azokkal élünkön elérhetjük mindazt, amit sem a nagyközség által, sőt még 50 próféta segítségével sem kaphatunk meg, mert ők ezeket megszerezni képtelenek.

Külön képviselő és polgármester kell ide és az ő vezetésükkel arra törekedni, hogy azt visszaszerezzük, ami elődeinké volt. Azok segítségével megfogjuk kapni, — amit itt elrontottak — a bennünket illető pénzügyigazgatóságot és telefonhálózatot, de még a megye felosztását is így megakadályozzuk, másként nem! . .

És ha csak egy részét is megkapjuk ezeknek, úgy a város felvirágzásához a lehető megtettük és akkor szívesen fizetjük a pótdóti többletet ami amugy is évről-évre emelkedik. Megfizetjük azért, mert másfelől jövedelmünk nő, szaporodik és legalább gyermekeink, utódaink rólunk nem nyilatkoznak úgy, mint mi fájdalom! — tesszük.

Tehát polgártársak! Ne engedjük magunkat ijesztgetni, ne befolyásoltassuk többé magunkat, haladjunk azon az uton, amelyre egyszer léptünk és ahonnan visszatérni amugy sem lehet, haladjunk azon tovább büszkeséggel és emelt fővel, mert bizony rosszabb sorsunk már többé nem lehet, mint most van.

A sötét érdőből, amelybe kerültünk, mentő utra bukkantunk, használjuk tehát azt fel saját üdvünkre és a lesüllyedt Fogaras városának felvirágoztatására!

Egy városi atya.

tas kamrában pihennek, azokra nézve a dolog teljesen, tökéletesen közönyös.

Ezek közül való volt az is, kit utolsó útjára elkisérni akartunk. Olyan, kivel nem törődött senki. Főlöszleg a világon. Három nappal ezelőtt adta tudunkra, hogy hazajött. A nagy kórház befogadta. Hajótörött, szegény ember volt. Egykoron magasra törtetett és csak rossz színész vált belőle. Évekig mit sem hallottunk felőle. Előkelő természet volt mindig. Az ilyen előkelőséget sokszor koldusdaróc takar, s ép oly gyakran hasztalan keressük a fejedelmi bibor alatt. Mig apai örökében duskálkodott, két kézzel adakozott. Mikor bekopogtatott hozzá a szükség, félrehúzódott kevés barátjának látó s emlékezői köréből. Mikor már nem kívánhatott más semmit, értésünkre adta megérkezését. Amint a kórházba jöttünk, hogy istenhozottat mondjunk neki, már a csontos kaszával küzdődött, ki a tulvilágra szóló utlevelet rákényszerítette. Ápolónéja a halálverejtéket törölte homlokáról. Nem volt már mit mondania.

Kötelességünknek tartottuk, hogy kijöjünk s eltemessük. A minő jó fiu volt, tán még ezt a szeretetszolgálatot is visszautasította volna. Ne csináljunk barátainknak kellemetlenséget, szokta volt mondani.

Összebeszélés nélkül mindketten eljöttünk. A másik pályatársa volt a boldogultnak; tehetség és szerencse gyermeke, — azóta is hiven kísérik.

Szóltanul állottunk. Azt hiszem, nem is gondoltunk a halálra. A néptelen temető friss, üdezőld, illatos, kora tavaszi fűvel ellepve, napfénytől elárasztva, tele vig étellel, mely rügyezve duzzadt, fakadt ágon és lombon, egyáltalán nem volt szomorú. Kevesebbet gondol az ember az elmúlásra, mint az életre. A természetben csirázó létnek akkora az ereje, hogy a halál gondolatát elbódítja.

Nem vetődött arra senki, hogy felvilágosítást adhatott volna. Különböznem is volt sietős a dolgunk. Nem unatkoztunk. A sirfelfiratok kibetűzése is lehet szórakozás. Nem is törődünk az idővel. A nyugalom, a sok viláosság, a kissé nedves atmoszféra szinte hipnotizált bennünket.

Ropogott a kavics. Felpillantottunk. Lomhán felénk tartott egy ember kurtaszáru pipával a szájában. Kérdezősködtünk. Zsebredugta a pipáját s némán bolintott, hogy jókor jöttünk. Elszoknak a beszédétől azok, kik egy életet töltenek el koporsók és sírok közt. Oly foglalkozás, mely rájuk nézve elvesztette minden borzalmasságát. Az érzés nem játszik náluk nagyobb szerepet, mint a bankszolgánál, ki a forgalomból kivont bankjegyeket lyukasztja át.

Felzart egy ajtót s rámutatott egy disztelen faládjára. Ez zárta magába a hajótöröttet. Teljesen készen volt minden. Még csak a papra vártak, hogy a szegény lélek nyugalomra térhessen.

(Folytatása következik.)

Uzsorások.

Törvény tiltja és bünteti az uzsorát. Aki embertársa szorult, anyagi helyzetét arra használja fel, hogy erejét meghaladó áldozatot követel tőle s önző haszonszerésből az erkölcsi és anyagi tönk szélére juttatja, megérdemli, hogy a törvény sujtó keze büntesse, a társadalom pedig megvetésével illesse.

Az Uzsorásnak nincs lelke és nincs szíve. Vannak érzékei, rut, kapzsi, számitásra berendezett idegei, de azok az isteni érvények, melyek széppé, kedvessé, boldoggá teszik a világot, előtte csak arra valók, hogy állati ösztönét: a pénzéhséget kielégítsék. Hogy ezt a falánkságot jóllakassa, kiveti a hálót hiszékeny, sorsüldözött vagy az élet kényszerítő körülményei alatt álló embertársaira, és sivár, rideg kegyetlenséggel nemcsak kizsebeli, de ha ebből hasznot láthat, életét sem kiméli.

Az uzsorás, a pénzre, boldogságra, életre éhes uzsorás, méltó arra, hogy ujjal mutassanak rá. Lássá, ismerje mindenki és kerülje mint a bélpoklost.

Uzsorás igen sok van. Törvény nem üldözi, társadalom nem bünteti, mert a tisztesség diszes mezőben jár, élnek. Ezek a társas lények nemcsak kölcsönügyletekkel foglalkoznak. Hiábakesessük őket a rémregények leírása szerint, titokzatosnak ismert lakásokban, hol a világtól elszigetelve, pénzes szekrények mögé bujva üzik átkos mesterségüket, ezek a mesébe illő alakok talán csak az „író“ képzeletében élnek.

Ma találkozunk az uzsorásokkal úgy a közélet terén, mint a diszes palotákban, de nem hiányoznak a művészet csarnokaiból sem, valamint látjuk őket az ipari, kereskedelmi foglalkozások képviselői között, sőt a tudomány szentelt templomában is.

És méltóztassanak elhinni, ezek a tiszteléstől és becsüléstől megkörnyékezett alakok, sokkal inkább méltók a közmevetésre, mint azok a pénzüket uzsorakamatokkal forgató lélekkufárok, akik polgártársaik zsebeire pályáznak.

A pénzüzsorás pénzt ad és még több pénzt követel. A közéleti, ipari és kereskedelmi „üzér“ sokszor selejtes, máskor semmit sem érő árut, tanácsot, ígéretet, vagy más értéket kínál hiszékeny embertársaink és hitvány rongyért fosztogat. A vevő, a segélyre szoruló, a szórakozni vágyó, a testi, lelki szükségletét kielégíteni óhajtó, áldozatot hoz azért, hogy a lelketlen uzsorás, szemfényvesztő ügyességgel kijátsza és megcsalja. Ha élelmiszere van szüksége, a kufár hamisított tejet, vaját, fűszert ad drágán, ha másnemű tárgy megszerzése végett keresi fel az üzletet, a tulajdonos mézes-mázos mosollyal hasznavehetetlen holmit szó a nyakába.

Ugyancsak visszaél a jóbizettségével a drága tanácsokat osztogató „tudományos“ férfit, aki arra törekszik, hogy kizsákmányolja, kifossa a bizalommal hozzá fordulókat. És vigyorogva zsebeli be a művészet apostola a szórakozást kívánó publikum pénzét, adva ezért sokszor a jó izlést sértő silány trágárságokat. Szinleg tisztességes uton, törvényesen megengedett s nem büntethető módon működnek, szerzik a pénzt s gazdagodnak ezek a társas lények, pedig a valóságban undorítóbbak és gonoszabbak, mint azok az ugynevezett „igazi uzsorás“-ok.

Inséges időben lepi el a közéletet az uzsorások raja. Ilyenkor még a szokottnál is szemérmetlenebb és vakmerőbb módon gya-

korolják foglalkozásukat. Még a silány és hitvány árut is megcsontítva, megdézsmálva bocsátják „közprédára”. Es a szükség terhe alatt nyögő polgár még boldognak érzi magát, ha uzsora kamatok árán is juthat a mindennapi élet elkerülhetetlen eszközeihez.

Az eladósodás ijesztő mérveket ölt. Utóbb már a képviselőházban is szóvá tették. Ámde nemcsak a tisztviselők vannak eladósodva, hanem mutatkoznak ennek jelenségei a népréteg minden osztályában. És nemcsak az ugynevezett hitelszövetkezetek uzsoráskodása oka a bajnak, hanem az az általános uzsora, mely az élet minden terén észlelhető. És éppen azért rosszabbodik a helyzet, mert a nyomasztó megélhetési viszonyokat, számító üzerek önző céljaira használják fel és nem riadnak vissza semmi eszköztől, semmi alkalomtól, hogy akár emberélet árán is zsebeiket megtömjék.

Törvényes rendszabályok, szigorú büntetések és másnemű óvintézkedések csak mosolyt keltenek a virágzó uzsora körökben. Nagyon jól értik ott a módját annak, miképp lehet ezeket kijátszani, a mutatkozó veszélyeket elhárítani. Hisz sokszor maguk az áldozatok rejtegetik, takargatják a keserves állapotokat és arra törekednek, hogy ne tudódják ki semmi.

Tény, hogy az igények mértéktelen fokozódása is oka annak, hogy az intelligens osztály az eladósodás átkát sínyli, az általános drágaság pedig elősegíti, hogy minél több embert nyeljen el az örvény. De első sorban arra kell törekednünk, hogy a szükségét szenvedők kiszípolozhatóságának lehetőleg elejét vegyük.

Lehet-e tehát védekezni a lelketlen, embertársai baján élőködő uzsorások ellen. Van-e eszköz és mód arra, hogy ezeket a szivtelen haszonleső kufárokat lehetetlenné tegyük?

Határozott igennel lehet-e kérdésekre felelni. Igenis, módunkban áll a védekezés s tőlünk függ, hogy megszabaduljunk a sok téren mutatkozó különféle uzsorától.

Csak azt kell tennünk, hogy kellő erkölcsi bátorsággal szembeálljunk a közélet uzsorásaival.

Nem feljelentésekkel, nem is vádoskodással, hanem önértetes cselekvéssel. Ha a sokszor „közszertetnek és közbecsülésnek” örvendő uzsorás látná, hogy senkisémet áhitozza a kegyét, senkisémet szorul rá, senkisémet keresi és kéri „portékáit”, gyorsan észre térne és „legrosszabb” esetben is elszellelné tőlünk.

A polgárságnak együttes akarattal kell hurcolani a megélhetési bajai ellen. Együttes szövetkezés útján lehet védekezni más téren is. Nem a tisztességes kereskedő ellen irányul az ilyen mozgalom, de igenis jogos és helyes ez minden olyan téren, hol az állapotok immár igazán tarthatatlanok.

Igyekezünk megismerni az élet minden terén élőködő uzsorát, szövetkezzünk, védekezünk ellene, akkor szünnék majd a panaszok s az immár elviselhetetlen gondok, melynek sulya alatt mindnyájan roskadozunk.

Hol a hiba?

Fogaras, 1907. április 6.

Sok szó esett már a kis ipar pangásáról, de nevezetesen arról, hogy milyen nehéz a megélhetés a jelen mostoha viszonyok között.

Nincsen munka, kevés a kereset, súlyos az adó; az igények pedig, ahol család is van, olyan nagyok, hogy ugyancsak kell küzdeni, hogy meg legyen a mindennapi kenyér!

A mindennapi kenyér!...

Hiszen, ha csak a mindennapi kenyérről lenne szó!

Már ugyanis a rendes élelmezésről, amiről minden munkás embernek, ennél fogva minden önálló iparosnak gondoskodnia kell, úgy a maga, valamint hozzátartozói számára, mert aki dolgozik az enni is akar, aki pedig dolgozni akar, az munkát is talál, amint ezt ezredévek tapasztalása is, majdnem mondhatni, a természet rendje is eléggé bizonyítja.

Csakhogy az önálló iparosok, sem igen érik be a mindennapi kenyérral.

Azoknak sok egyéb mindennapi dolog is kell, amelyek pedig rendszeren többre vagy legalább is annyiba kerülnek, mint az egész család tisztességes élelmezése.

Hogyha az ember, például úgy reggeli tíz óra tájt, vagy délután 4 és 6 óra között be-betekint az ablakon ebbe vagy abba a koresmába, vendéglőbe, kiket lát ott feles számban?

Talán a vagyonosabb osztályhoz tartozó egyéneket, jómódu iparosokat és kereskedőket?

Szó sincs róla!

Azoknak a jómódu, ha nem is éppen nagyiparosoknak és kereskedőknek egyéb dolguk van, mint egy órácskára, vagy félórászkára beülni a vendéglőbe, mert ha ezt tették volna, avagy pedig tennék, nem állának ott vagyoniilag, ahol állanak. Ő nekik nincsen arra való idejük. Ők nem hagyják el az üzletet, hogy ugynevezett villásreggelire, vagy akár csak egy pohár sörre betérjenek és ott az időt elcsacsogják!

Ők egyáltalában nem ismerik a villás reggelit és hogy ez okvetlen szükséges lenne.

Magukhoz veszik a rendes reggelit, kávé, vagy más valamit és azzal beérik délig és az ebéd bizonyosan jobban ízlik nekik, mintha előzetesen virslit, gulyást, vagy pörköltet és néhány pohár sört fogyasztottak volna.

Mert ez már csak rossz szokás, anélkül meglehet az ember! Ellenben a kis ember, aki folyton panaszkodik, rendszeren elmegy második reggelire?

Mert föl kell tennünk, hogy a tíz órai az már második!

Hogy otthon ő is elfogyasztotta a családja körében a kávécskát, sőt lehet, hogy annak egy pár stamperli pálinkával is megmutatta az utat, az valószínű, mert hiszen, mint a szokás mondja: annak a kutyának a szőrével kell gyógyítani az embernek magát, amelyik megharapta, az már bizonyos.

A kis kaliberű ember — amint mondtuk — el nem vonja magától a villás reggelit!

Minden lelkifurdalás nélkül ott-hagyja a munkát, vagy az üzletet: rábizza az idegenekre, akiknek bizony mindegy, hogyan és miképen sikerül a feladatuk. Ha ismerősökre akad, ott diszkurál órák hosszat és sokszor csak déli harangszóra távozik, hogy azután otthon a feleségével zsörtölődjék, mint aki nem tud gusztsusa szerint főzni, mert nincs „apetitus!”

Hogy azután az ilyen villás reggeli, vagy ebédelőtti költsékezés majdnem annyiba kerül, mint a mennyit a feleségének konyhára ad az egészért, természetes, sőt az is, hogy azután ebéd után egy kis alvásra is van szükség.

Pihenés után a műhelybe, az üzletbe?

Még nem!

Először egy kis „kleine schwarzer”. Itt azután még egy kicsikét blattoznak, vagy aki nobilisabb akar lenni billiártyuzik!

Négy óra tájban ugyan azokat az alakokat a vendéglőkben látjuk és este vacsora után egy pohár borra, meg egy kis politikai traces partira, nyárban kuglizni jönnek össze a „stamgasztok!”

No azután hol van még az ugynevezett: „blau montag!”

Mert olyan fajta passziózás is van ám vasárnap után való napon?

Ilyen fajta multságokat annak előtte legfeljebb vasárnapokon engedtek meg maguknak az iparosok. Most ez a mindennapi kenyérhez tartozik. Hát így persze rosszul megy az üzlet.

Ilyen életmód mellett mindig lyukas marad a zseb!

De ez mind olyan rossz szokás, amelyről nagyon könnyen leszokhat a kisiparos!

—3.

Zaklatások.

Fogaras, 1907. április 6.

Zaklatások nehezítik meg az amugy is nehéz, gondteljes életet. Ezek a zaklatások már a születéssel kezdődnek. A rend úgy hozza magával, hogy erről a nevezetes eseményről hihetetlen sok statisztikai rovatot kell kitölteni. Szerepel ebben a kor, vallás, nem, foglalkozás s még sok minden egyéb. Az irattár sohasem volt olyan fontos tényező, mint ebben az előrehaladott papirkorszakban, midőn talán az írásjelekről is statisztikát csinálnak. A világért sem kicsinyeljük ezt a tudományos sportot, hiszen a statisztika sok hasznost és tanulságost rejt magában, de azért bizony nem ártana, sőt mindnyájunk előnyére válnék, ha a betűkkel takarékoskodnának minden téren. Főleg igen hasznos volna, ha minden illetékes tényező a saját hatáskörében arra törekednék, hogy kiküszöbölje azokat a zaklatásokat, melyeknek most boldog-boldogtalan, mindenki, akinek

ügyes-bajos dolga akad, lépten-nyomon ki van téve.

A mai dicsőségteljes korszakban bélyeges papir nélkül még szuszogni sem szabad.

Ha valaki egy kis pénzecskéhez jut, egyességi tárgyalásra kell mennie a bírósághoz, amely ünnepies aktus megkötéséhez természetesen ügyvéd kell s az pedig ugy föl számít 240—300 koronát bélyegekre s az isten tudná, hogy még mikre nem — mint a pinyt!

Fizetett hivatalnokok ügyelnek fel arra, hogy a legjelentéktelenebb ügy is hivatalos beadvány alakjában szerepeljen s jaj annak, aki e nemű kötelességét megtenni elmulasztja. Pedig bizony nem rosszakarat, vagy tudatlanság oka annak, hogy a szabályokat akárki is be nem tartja.

Fogaras átvendülő városában is olyan sok rendelet „szabályozza“ az ügymenetet, hogy azok mindenikét számon tartani, a szabályokat követni s alkalomadtán alkalmazni, sokszor bizony a lehetetlenséggel határos! De legtöbbször időt és fáradságot emésztő zaklatásoknak lehet ezeket a hiába való alakításokat nevezni, melyek csak arra szükségesegek, hogy az igatatókönyvek újsorozataának a számaát szaporítsák.

Könyvet lehetne írni arról a zaklatásról, melyek a polgárság békés munkáját megnehezítik. Ma mindent jelenteni kell. Hiszen jól van, szükséges és hasznos is a rend, de ugyan nem nevelés-e, hogyha például valakinek életbenléti bizonyítványra van szüksége, előbb a szakaszbiztosnak kell hivatalosan jelenteni, hogy az illető életben van, noha személyesen minden kétséget kizárólag bizonyítja ezt önmaga. De hát a szabály más s ennek engedelmességre kell. Hogy ez idővesztéssel s sokszor anyagi karosodással is jár, ezzel a szabályok nem törődnek. Nem egyszer hetek, hónapok telnek el, míg valamelyes jelentéktelen dolog hivatalos irások igénybe vételével intéztetik el, noha szóbelileg a közérdek minden sérelme nélkül néhány pillanat alatt nyélbe lehetne ütni.

Sűrűn halljuk, hogy a szóbeli, gyors elintézés ajánlják az illetékes körök, de a valóságban mégis a rengeteg sok tintát pocskolják, no de a kereskedőknek is élniök kell!

Ha valakinek dolga akad, ügyet sem vetnek rá, míg azt írásban nem terjeszti elő. S szaporodnak az akták, a kis és nagy jelentések az irattár penészbogaráinak nagy gyönyörűségére.

Sok, hiába való zaklatástól lenne megkímélve a város közönsége, ha tájékozódhatnék mindenről részletesen s kényelmesen s ne lenne olyan zavaroknak kitéve, melyek ügyeinek elintézését késleltetik.

Legfőbb kívánság pedig az, hogy a szabályok keretén belül lehetőleg a szóbeli gyors elintézés szolgáljon irányadóul.

De hát a hivatalok a latin szólásmondást tartják: verba volant, scripta manent! „A szó elrepül, az írás pedig megmarad!“

Legyen vége a zaklatásoknak, a hiába való szekaturáknak, melyek csak arra alkalmasak, hogy ugy a hivatalok, mint a polgárok életét megkeserítsék. —y.

H I R E K.

Erutusok!.. Kassziuszok!..

A történelmi események nem tűnnek le végképen az élet szinpadáról,

hanem bizonyos időszakokban föl-föl csillannak, újra meg újra ismétlődnek, csakis a személyek változnak, — tehát a köntösük — akik azokat a szerepeket végigjátszodják.

Negyvennégy március idusa (15-ike) Kr. e. a rómaiak történelméből, újra ismétlődött a magyar nemzet szabadságharcában: 1848. március 15-én s így ehhez hasonlóan több más történelmi esemény között föl lehet az azonosságot, a rokonságot ismerni. Hja! „az eszme áll, mióta a világ, felé a kor csak fokról-fokra hág!“

Hiszen még az öreg, bölcs Salamon megmondta régen, hogy: „semmi sincs új a nap alatt“, tehát az alább elmondandó történet sem az.

Ha a jó események ismétlődnek, annak csak örülünk, de ha a rosszak ütnek fel hidra fejüket, elfog a keserűség, vagy a bosszúság s méltatlankodunk azokon.

Fájdalom! hogy közöttünk is akadnak ilyen: Brutuszok, Kassziuszok, akik a cézári eszméket, terveket eltiporják s szinte örvendenek azon, ha egy és más intézmény dugába dől, meghiusul.

Mennyi magasztos, isteni eszme volt már, hevert szőnyegen, de akadnak ám Gesztaszok és Dizmaszok mindig, akik azokat keresztre feszítik.

De valamint a koponyák hegyén, a temetőekben nincs végpusztulás, mert hiszen a halál, a meghalás is csak egy átalakulási processzus, ugyszintén a különböző tervek elpusztítása is csak vajadás, küzdelem a feltámadáshoz!

Tehát ezek a Brutuszok, Kassziuszok erőlködnek, el akarják temetni a helybeli terveket, melyek Fogaras felvirágoztatását idéznék elő, — de hála legyen az istennek ez időszert több a haladás, a fejlődés embere s így ha kunktátoroskodunk is, de ami mulik nem fog elmaradni, mert most már ezek a kerékkötő alakok lassan-lassan kivesznek, pusztuló félben vannak! Ne féltsük tehát a mi igazunkat, ne tartsunk attól, hogy a szenvedések kora örökéletű lesz. A tan, mit a nagyhebtől s a husvétből meritettünk, megcáfolja a csüggedőket és kishitűeket.

Erős kézzel, ernyedetlenül folytassuk nehéz munkánkat; viseljük türelmesen szenvedéseinket és ne veszítsük el bizalmunkat, mert az idők reá fognak cáfolni a Brutuszokra és Kassziuszokra, mert addig fogják üldözni, kergetni a tervek megvalósítását, mint egykor az igaziak míg önön kardjukba fognak dölni elfognak vérzeni az igazság töviskoronájától, mert az igazság kitör s eget kér!

H. Gy.

— Uj törvényszéki elnök. A kormány végre, hosszú idő után betöltötte a brassói kir. törvényszék elnöki állását. A diszes he-

lyet Vittich József, a kir. ügyészség kiváló és agilis vezetője nyerte el, kinek kinevezését a közönség nem csak megnyugvással, de örömmel fogadja. Az új elnök elvzsilárd, minden hízegéstől ment jellemét a legközelebbi multban lefolyt szomorú időben is férfiasan bebizonyította és ismerői nem győzik igazságosságát, részrehabilitáhatatlanságát dicsérni. Öszintén gratulálunk a kiváló férfú szép kitüntetéséhez!

— A fogaras—brassói vasut építését — hir szerint még ez év folyamán megkezdí Schiffer Miksa, budapesti mérnök vállalkozó amint a fogaras—brassói h. é. vasut tervezője a vonal építési terveit a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztette, aki az egész vonalra nézve közigazgatási póteljárást rendelt el, amelyet f. évi április hó 3—6-áig tartottak meg. Április hó 3-án és 4-én itt Fogarason a vármegyeházánál 56-n Vledény községében és 6-án a brassói vármegyeházában tárgyalt a bizottság. Május hónapban megkezdik a vállalkozók az építést az egész vonalon s így nemsokára végállomásunk Brassófelé csatlakozó állomássá lesz.

— Esküvő. Izák Herman bonyhai kereskedő, a Thierfeld Dávid féle cég volt üzletvezetője f. hó 14-én d. u. fél 2-kor esküszik örök hűséget a fogarasi izr. templomban Halbreich Zseni k. a.-nak, Halbreich Izidor derék kereskedőnek szép és művelt lelkű leányának. Kívánjuk, hogy himen rózsás láncait a szerencse és a tartós boldogság kísérje.

— Népgyűlés. Mint az országban több helyen — ahol más nemzetiségű nép lakik — ugy Fogarason is népgyűlést tartottak f. hó 2-án a román ügyvédek, Apponyi javaslatára ellen. A falusi nép begyűlt, mintegy 800-an vettek részt, de bizony ők nem igen értették miről van szó és ott éljeneztek, ahol nem kellett volna. Serbán képviselő nyitotta meg a gyűlést, utána Senchea ügyvéd beszélt mindenről, csak épen a gyűlés tulajdonképeni céljáról nem. Beszédét Serbán képviselő és Hersényi főszolgabíró többször félbeszakították, mivel teljesen eltért a tárgytól. Utána Vász ügyvéd szónokolt, mire Serbán képviselő bezárta a gyűlést és ezzel nagy „Szetreátkzés“ között, a teljesen céltalan és jelentéktelen kis aktus véget ért. Jellemző, hogy a tulajdonképeni érdekelt felek: a papok és tanítók közül egy sem beszélt.

— A díjnokok fizetésrendezése. A kormány a társadalom legterhebb, legléleklöbb munkát végző tagjainak, a díjnokoknak is ad ajándékot. Évek hosszú során hiába kopogtattak a szegény díjnokok a kormánynál sanyaru helyzetük javításán. Sikere nem volt. A tegnapi posta azonban az ország összes díjnokainak meghozta a rég várt fizetésrendezést. Az új fizetésrendezés szerint megszűnik az 1 korona 60filléres napi díj. A legkisebb napi díj két korona és a legnagyobb 4 korona lesz. Ebben a négy koronás napidíjban azonban csak a budapesti és fumei napidíjasoknak lesz részük, az ország egyéb helyén 3 korona 50 fillérig vehetik fel. Az elöléptetés 50 fillér emelkedéssel 3 ízben 3 évenként történik. Az a díjnok tehát, akit ma neveztek ki, 9 év múlva elérí a legnagyobb napidíjat, a 3 K 50 fillért. Nem valami bő javdalmazás biz ez, de tekintettel az állam pénzügyi helyzetére és az eddigi állapotokra, elég szép gondoskodásról tanuskodik. A fizetésrendezéssel kapcsolatban megállapították, hogy az összes díjnokok mi-kép oszlanak meg fizetésük szerint. Buda-

pesten és Fiumében az összes díjok 40 százaléka 2 korona 50 fillér, 30 százaléka 3 korona, 15 százaléka 3 korona 50 fillér és 15 százaléka 4 korona napidíjat kap, egyéb helyeken 40 százaléka 2 korona, 30 százaléka 2 kor 50 fillér, 15 százaléka 3 korona és 15 százaléka 3 korona 50 fillér napidíjban részesül. Igen humánus része az intézkedésnek az, hogy ezen megállapított létszámon felül is részesül minden díjok a magasabb illetményben, ha a három évi szolgálati időt betöltötte. A három évi előléptetés folyamata 1906. évi november 1-től veszi kezdetét.

— **Panasz.** Panaszos levelet kaptunk egyik olvasónktól, hogy a közönség és eközt a katonatisztek nyilvános helyekre, éttermekbe, kávéházba sőt a templomba is kutyákat visznek magukkal. Tudunkkal ez törvénybe is ütközik s e rendellenesség, amely különben a jó izléssel is ellenkezik kihágási uton büntetendő cselekményt képez. Felhívjuk e körülményre a rendőrhatalóság figyelmét.

— **Diszes kirakat.** Husvét első napján Novák János női- és férfi-divatáru üzletében igen szép husvéti kiállítást rendezett. A szebbnél-szebb női és férfi divat-cikknek egész nap sok nézője akadt s a kiállítás bármely nagyobb vidéki város divatüzletével kiállotta volna a versenyt.

— **Csillaghullás.** Az egyéves önkétesei év legemlékezetesebb napja a — husvét. Azok tudniillik, akik megelőzőleg az áltiszti vizsgát sikerrel kiállják, husvételre megkapják a két csillagot, a portopét, azonkívül a lovasságnál szolgáló önkétesek a hosszú kardot is. Természetes, hogy ezáltal emelkedik a tekintély, mert hátrányban vannak náloknál kisebbek is, a kiknek felebbvalója a „Titular Corporal”.

— **Újabb akadály a kivándorlás elé.** Ismét a kivándorlásról van szó, erről az óriási elvéréstől, amely fokozódó mértékben népteleníti el Magyarországot. Ezerszer megjelölték már a kivándorlás gyógyszerét: földet kell adni a népnek a papijavak s a latifundiumok megváltása útján. Ettől az orvosságtól azonban fáznak odafönn. Inkább minden apró-cseprő gyermekes eszközt elvesznek a kivándorlás meggátolására. Legujabban arra az ötletre bukkant a belügyminiszter, hogy azokat, akik hadmentességi adójukkal hátralekban vannak, nem bocsájtják keresztül az ország határán. Ezért a sorozás alkalmával fegyverforgatásra képtelennek bizonyult legények kötelesek az utlevél kérelmezésekor igazolni, hogy nemcsak az előző évi hadmentességi adóját lefizették, hanem azt is, hogy a kérelem idejére eső év végéig kivetett adókötelezettségének is eleget tett. Szóval újabb gyermekes akadékoskodás a kivándorlás megnehezítésére. Az egészen természetes, hogy sok eredménnyel ez a rendelkezés nem fog járni. Legfőlegbélér anynyit, hogy a szegény kivándorlóktól az államhatalom még utóljára kitérésel egy néhány forintot.

— **Április.** A szeszélyes április hónap ime itt van. Nem hiába adták neki azt a jelzőt, amivel a kényes primadonnákat illetik. A múltban, reászolgált erre és nem sok a remény, hogy most megváltoztatná természetét. A tavaszi égbolt e hónapban teljes pompájában ragyog az — „asztromókusok!” Reálisabb lelkek azonban azt is számba veszik, hogy a nap e hó folyamán ismét hosszabb lesz, még pedig 1 óra és 37 perccel. A hold utolsó negyede e hó 5-én volt, újhold 12-én elsőnegyed 26-án s holdtölte pedig 28-án lesz. Az időjárás bolondnak ígérkezik, ami már vele szokott járni az

áprilissal. Herschel szerint kezdetben változó lesz az idő, 5-étől enyhe napok, 12-étől változó, 20-ától szeles és 27-étől esős idő lesz.

— **Megosipett tolvajok.** Nep János és Nep Juon vajdarései lakosok tyukot lopni mentek Lungoes Stajku ottani gazda udvarára március hó 25-én este. Lungoes Rézi nevű leánya a tolvajokat észrevette s erről atyját értesítette. Lungoes a tolvajokat elfogta és a csendőrségnek átadta. Ez esetet megelőzőleg egy ízben már lopott tyukot Lungoes portájáról a két tolvaj, amikor egy Bura nevű cigány állott őrt, addig míg a két tyukász dolgozott.

— **Az anyós.** Dates Filip telekirései lakos összeveszett múlt héten anyósával. Az anyós erre segítséget hívott Martiu József ottani lakos személyében, aki Dates késsel fenyegette meg. Dates felesége, sógorújo és anyósa Martiu segítségével jól elverték. A verekedő familia a bírósághoz bejelentetett.

— **Jobb a más tyukja.** Zsudele Maria hersényi asszony Zsunku Frosfina ottani lakos tyukját ellopta s Fogarasra hozozva, itt eladta. A csendőrség a lopást kiderítette s a tolvaj asszonyt feljelentette.

— **A vendégek.** Minden nagy ünnep felvidítja s változatosabbá teszi utcáink külső képét. Haza térnek ilyenkor azok, kiket a szív, a vérség, a barátság édes fonalai kötnék ide. Megelevenülnek a vissza emlékezések. Bámulunk s kérdezősködünk erről, amarról. S kiki örül, hogy az othoni levegőből mégis kijuthat egy kevéske, mert az, ami jó mind olyan gyorsan repül s a kötelesség pedig parancsol. — Így tehát újból vissza ment ki-ki mint szokás mondani — a műhelybe!

— **A tavasz hírnökei.** A tavasz hírnökei a golyák megérkeztek. A husvéti ünnepek alatt többet lehetett látni Fogaras felett is. Bizony bárcsak hoztak volna valami radikális átalakulást, új főispánt. A közügyek terén folytonos haladást s a szőnyegen fekvő tervek megvalósítását. Ha ti nem hoztátok el a mi óhajításunkat akkor kérjük, hogy az érkező s már utban levő fecskék hozzák el azokat.

— **A tisztí fizetések emelése.** Ugy a közös hadsereg, mint a honvédség tisztikarában általános a panasz, hogy a nagy drágaság miatt az utóbbi időben fizetésükből alig tudnak megélni. Az életviszonyok drágulása folytán a tiszték nagy része adóságok csinálásával kénytelen magán segíteni. Hadügyi körökben most fizetésemeléssel akarnak segíteni a tisztikaron és már dolgoznak is a tervezeten. Persze ennek a kérdésnek a megoldása távol fekszik még, mert a mostani viszonyok között valószínűleg zátonyra jutna.

— **A honvédség egyenruhája.** A honvédelmi miniszteriumban az új honvéd katonatiszti uniformis megváltoztatásán dolgoznak. Ez a hír tudvaleg már több ízben felmerült, de mind anyiszor megoáfolták. Bolgár Ferenc államtitkár Nagyváradon tett kijelentése azonban kétségtelenné teszi, hogy hadügyi körökben belátták, hogy az új egyenruha sem esztétikai, sem hadászati szempontból nem felel meg céljának; sokkal drágább, mint a régi egyenruha volt és emellett nem is praktikus. Ezért el is határozták, hogy új egyenruhát kombinálnak. Hogy milyen lesz ez, még nem tudják, de annyi bizonyos, hogy eltérő lesz a régi egyenruhától. Azért még hosszú idő fog eltelni, amíg a kérdés végleg rendeztetni fog.

— **Tudóbajos gyermekek gyógykezelését** felette meguehezitette az orvosnak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelé nem rendelkezett oly gyógyhatású szerrel, amelyet gyermeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparatumok, melyeket felnőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknek nem használhatók. A „Sirolin Roche” bevezetésével azonban már itt is alaposan segítettek. „Sirolin-Roche” a gyógyszerárakban kapható, jó szagu és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megomésztik. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A lesóványodott, sápadt kicsinyek már rövid használat után jó étvágyat és piros pozsgás arcszint kapnak. Minden gyógyszerárban kapható.

Kérje ingyen

is bérmentve magyar nyelvtől, gazdaságon illyen néli főárjegyréket, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkelt, ezüst- és aranyórát, valamint mindennemű szolid arany és ezüst ércet, hangszereket, acél- és bórakut sub-ról eredeti gyári árban.

Nikkelt remontoir óra ... K 3.—
System Roskopf patent óra ... K 4.—
Svájci eredeti system Roskopf patent óra ... K 5.—
Bejegyzett „Saa Roskopf” nikkelt rem. óra ... K 7.—
Ezüst remontoir óra „Glória” művel ... K 7.80
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel ... K 11.50
Ébresztőóra K 2.90, Konyhaóra ... K 3.—
Schwarzwalder óra K 2.80, Kakukóra K 8.60
Minden órát 3 évi írásbeli jótállás. — **Ninosen kockázat! Beszerelés megegyezve, vagy a pénz vissza!**

KONRAD JÁNOS
Első óragyár és szétválasztási árúház,
Brüx 1422 szám. (Csehország.)

KÖZGAZDASÁG.

Korai kukorica.

A hosszú tél miatt a földnépe nagyon elkészt a tavaszi mezei munkájával. Más szerencsésebb években a zabot és árpát már jóformán bevetették. Az idén itt van majdnem április közepe és a művelés alá kerülő talaj megyénkben még hó alatt van. És nem szenved kétséget, hogy csak ilyenek e viszonyok hazánk összes hegyes vidékein is.

Nagy kollektánséget okoz a földnépének az oly érezhetővé vált takarmányhiány is. Még inkább fogja a szegény nép e hiányt a mezei munka idején érezni, amikor teljesen nélkülözni fogja a takarmányt.

A hosszú tél egyik természetes következménye, hogy az ideai kukoricának az elvetése is későn fog megtörténni. A vármegyei gazdasági egyesület már évek óta rendezett népi gazdasági előadásokat, amelyeken a kiküldött előadók a helybeli uradalmi igazgató Fridrik Géza szakserü utasításaihoz képest többek között figyelmeztették a gazdákat, hogy törekedjenek oda, hogy a későre érő kukorica fajt korán érővel helyettesítsék.

Utasították a népet, hogyan járjon el e tekintetben és hogy hogyan juthat hamarabb célhoz.

A megyénkben használatos kukorica között van olyan is, amely legalább 14—15 nappal korábban érik a rendesnél.

Utasították a gazdákat, hogy a kukorica földjükön hamarabb megérő kukorica-csöket lássák el valami jellel, úgy, hogy a kukorica-szedés alkalmával az alkalmas korai csöket tartsák meg a jövő évre vetőmagnak. Így eljárva a gazdák korai kukorica birtokába jutnának rövid pár év alatt.

A folyó évben, amikor a kukorica-vetéssel annyira késni fognak és egy netaláni korai havazás a havasokon a még zöld kukoricavetések könnyen a korán hulló dér miatt teljesen megsemmisítheti.

Ezért tartanám oélszerűnek, hogy gaz-

dáinkat figyelmeztessük ezen körülményre, hogy mentől több korai kukoricát vessenek.

A „Fogaras és Vidéke“ egyik számában voltam bátor az érdekeltek szives figyelmét egy új tápnövényre, a „szójára“ felhívni.

Ilyen mostoha éghajlati viszonyok mellett csak az tűnik ki, hogy mennyire kívánatos ezen új tápnövényt nálunk meghonosítani és valódi néptáplálékká tenni.

És tekintve minden oldalú felhasználhatóságát, amennyiben buzaliszttal keverve kenyérré és kukoricaliszttal keverve pedig puliszkává használható fel és miután termelési ideje alig 3—4 hónapig tart — meg kell a gazdákkal kedveltetni és annak a szorgalmaságba leendő felhasználását biztosítani.

Gábor Dániel.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali)

f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1906. évi mérlegek.

Abból a ritka alkalmából, hogy az intézet ezuttal fennállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok ovációban részesült, melyek a világ minden részéből a legszívveljesebb formában megnyilvánultak.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 849.570,242 korona és 52 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.862,847 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657,486 korona 07 fillérral 232.734,149 korona 05 fillérre emelkedett.

A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükörüveg-biztosítást a díjbevétel 15.486,704 734 korona biztosítási összeg után 25.505,395 korona 14 fillér volt, miből 9.306,044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 16.199,350 korona 69 fillérre rugott, mely összegből 11.538,632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 103.743,787 kor. 95 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.916,243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676,243 korona 96 fillérre rugott.

Károkor a társaság 1906-ban 34.650,665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 861.570,345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25.014,452 korona 75 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 3.729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 17.013,704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.119,637 korona 54 fillért tesz ki. Ezeket kívül fennál még egy 1.471,110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai,

melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 270.052.078 korona 64 fillérről 292.979,592 korona 76 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 51.530,990 korona 74 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 22.590,292 korona 99 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 2.228.403 korona 80 fillér. 4. Értékpapírok 201.268,234 korona 28 fillér. 5. Tárca váltók 664,481 korona 84 fillér. 6. A részvényesek biztosított adólevelei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 7.347,189 korona 14 fillér.

Összesen 292.979,592 korona 76 fillér.

Ezen értékekből 60,5 millió korona magyar értékekre esik.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

K. J. Fogaras. Ön azt a kérdést intézi hozzánk, hogy „vissza kell-e az ugynevezett: stacvizitet adni!“ Akár miféle viszonyban vannak is egymással, ha egyszer valaki elmegy önhöz vizitbe, azt nemhogy vissza kell, de építetn ornamással élve: „erkölcsi kötelessége“ visszaadni, mert az ellenkező cselekedet óriási műveletlenségről és sületlen parasztságról tesz tanubizonyosságot. Még pedig az ilyen viziteket az illemszabály értelmében nyolc napon belül szokás visszaadni. Később csakis fontos ügy, egyszóval valami komoly eszközálás mellett teheti csak. Ezt a társadalmi kényszert legjobb minél előbb lerázni.

Tehát csak menjen rögtön vizitelni.

C. L. Zernest. Kapja-e rendesen a lapot, hogy üzeneteinkre nem válaszol?

Kérjük sziveskedjék magáról életjelt adni valami hirrel, cikkel vagy tárcával. S egyuttal kérjük, hogy Törösváron valami megbízható riporter után legyen szives utána nézni.

Kérünk sürgős választ, mert már arról a vidékről régen nem kaptunk semmit sem.

Az igazgatók hatásköre. Küldje fel a Nemzeti iskolának, vagy a Tanár-egyesület Közlönyének. Mi nem lévén pedagógiai szaklap, ennél fogva nem közölhetjük.

Nem közölhetők: „Zsuzsi neve a rumuniai szépnek“, „Apolka“, „Estella“, „Kudarc“, „A rut kreatura, darabont!“

Kritikán aluliak: „Április 11-én“, „Az éjjeli sneffek“, „Ejjel“ stb.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Köhögés!

Ki ezt figyelmen kívül hagyja,
— önönmaga ellen vétkezik. —

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva:
köhögés, elnyalkasodás
és rekedtség ellen.

4512 hitelesített bizonyítvány
tanúsítja, hogy megtartják azt,
— amit ígérek. —

20 és 40 filléres csomagokban kaphatók:
Hermann P. János és Dr. Kontes-
veller K. urak gyógyszerárán Fogaras.

Valódi hamisítatlan
SZÉKELY JUHTURÓ
valamint kitűnő
SZEBENISZALÁMI

kapható:

WAZEK A. üzletében.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ÉS HURUT ELLEN NINCS JOBB A

RÉTHY-féle

Pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.

1 DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Legközelebbi huzásokra legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 DRB. ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SORSJEGY

Huzás: március 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 DRB. JÓSZIV SORSJEGY

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 DRB. BAZILIKA SORSJEGY

Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

Évente
hét
huzás!

Legnagyobb főnyeremény **100.000 kor.** Évi összes nyereményei **427.300 kor.**

Ezen állandó értékkel bíró eredeti öt sorsjegy **40 havi 2.40 k. részletfizetésre kapható**

ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében **BUDAPEST, V., FÜRDŐ-utca 7. sz.**

Alapított 1888. évben.

Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletivet azonnali játékjoggal szolgáltatjuk ki. Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle MARGIT CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kísímítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-aróviz 1 kor. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben.

Postán utánavétellel vagy a pénz előleges beküldése után küldi a készítő: Földes Kelemen, Arad.

Főraktár Fogarason: Dr. Kontesveller K., Hermann P. J., Steinburg A. P.

Páratlan és csodás hatás.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Timár-utca 6. házzs. alatt
egy butorozott szoba

kiadó.

Egy tanuló
felvétetik
a könyvnyomdába.

Triesti Általános Biztosító Társaság

[Assicurazioni Generali]

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.t.”, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

A fogarasi ügynökség:
Járos J.

Nagy díjpályázat.

Hogy cégünkre, áruink jóságára a nagyközönség összes rétegének figyelmét felhívjuk, elhatároztuk, hogy egy általános

nagy díjpályázatot

rendezünk olyképp, hogy abban hazánk összes lakói részt vehetnek minden fáradság és költség nélkül.

Cégünk ötven élő magyar kitünőségnek, úgymint: színésznő, énekesnő, színész, író, festő, zeneszerző, szobrász, stb. nevét és születési évét, hónapját és napját borítékba zárva és lepecsételve

Gászner Béla dr. kir. közjegyző urnak,
(Lakik Budapest, Bálvány-utca 4.)

megőrzés végett átadott minden egyes borítékra egy-egy értékes nyereményt, összesen tehát

ötven nyereményt,

köztük nagyon értékeset is jegyeztünk, fel és pedig:

1. díj 300 korona aranyban.
2. „ 1 grammofon 6 drb lemezzel.
3. „ 1 fonograf 6 drb lemezzel.
4. „ 1 kitünő hegedű, tokban.
5. „ 1 kitünő harmonika.
6. „ 1 igen finom fuvola.
7. „ 1 kitünő citera.
8. „ 1 kitünő arlston 10 hangjeggyel.
9. „ 1 kitünő intona 10 hangjeggyel.
10. „ 1 madárutánzó.

és még negyven darab igen érdekes nyereménytárgy.

Azok a pályázók, kiknek születési éve, hónapja és napja az ötven kiválasztott kitünőségünk bármelyikének születési idejével teljesen egyezik, azon nyereményre tarthat igényt, amely nyeremény a lepecsételt borítékokra jellemezve van.

Akik tehát a pályázatban résztvenni óhajtanak, nem kell más tenniük, mint pontos címüket és születési évüket, a napot egy levelezőlapra írva lehető leggyorsabban hozzánk beküldeni és pedig azért, mert az esetben, ha több pályázó születési napja egyezik, úgy az részesül előnyben, kinek felelete előbb érkezett be, amit a postabélyeg kelte bizonyítani fog. Az 50 kitünőségnek születési ideje

1841. január 1-től 1890. december 31. közt váltakozik.

A pályázatok beküldésének határideje 1907. április hó 25-ike, a pályázat eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása 1907. május hó 2-án lesz eszközölve.

Hazafias tisztelettel

**Sternberg Ármin és
Testvére**

cs. és kir. udv. hangszergyárosok. Nagy zongorarakatár és zongorakölesönző intézet. Az összes létező hangszerek dusan felszerelt raktára.

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 36. SZ.

Árjegyzék mindenféle hangszerekről bérmentve és ingyen.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszombeni fiókja,

Nagypiac 2. szám.

Alapított 1841-ben. **Főintézet Budapesten.** Alapított 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 92 millió korona.

Elfogad

betéteket takarékkönyvekre

==== a legelőnyösebb kamatoztatás mellett. ====

Járadékok, záloglevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá aranypénzek és érmek vétele és eladása, elfogad értékpapírokat kezelésre és megőrzésre, bevált szelvényeket és kisorsolt értékeket, biztosít sorsjegyeket árfo-
lyamvesztés ellen, ajánlja katonai házassági óvadékokra különösen alkalmas zálogleveleit.

==== Minden a bankszakmába vágó felvilágosítással szívesen szolgál. ====

Van szerencsém a t. c. közönségnek becses tudomá-
sára hozni, miszerint ZAKARIÁS MÁRTON ur rőfös- és
divatáru üzletének átvétele után a

bevásárlási utamból

visszatérve

a közismert raktárt a legújabb és legdivatosabb
női ruha szövetekkel, valamint **diszi-
tett és diszitetlen női szalma-kalapokkal**
és mindennemű **ujdonságokkal**
gazdagítottam.

Midőn erről t. c. közönséget értesitem, ama kitűzött
céloznak adok kifejezést, miszerint minden törekvé-
sem oda fog irányulni, hogy tisztelt vevőim üzletem-
ben pontos, jutányos és legjobb minőségű áruk beszer-
zéséről győződhessenek meg.

Kérve a szives pártfogást, maradok tisztelettel:

HODIS GYULA.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár
==== **Brassóban.** ====

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.